

Краљевска породица Србије

КРАЉЕВСКИ ДВОР
11040 Београд, Србија

Тел: 011 306 4000 Факс: 011 306 4040
kancelarija@dvor.rs www.dvor.rs

Краљевски Дом Србије

Краљевска Породица у Краљевом Кабинету у Краљевском Двору

С лева на десно: Њ.К.В. Принцеза Катарина, Њ.К.В. Краљевић Александар,
Њ.К.В. Престолонаследник Александар, Њ.К.В. Принц Наследник Петар
и Њ.К.В. Краљевић Филип

Следе биографије Њ.К.В. Престолонаследника Александра

Њ.К.В. Принцезе Катарине

Њ.К.В. Принца Наследника Петра

Њ.К.В. Принца Филипа

Њ.К.В. Принцезе Данице

Њ.К.В. Принца Александра

Његово Краљевско Височанство Престононаследник Александар

После нацистичког напада и окупације Југославије у априлу 1941. године, млади Краљ Петар II са члановима владе напустио је земљу пред инвазијом немачких снага и отишао у Атину. Краљ и његови сународници одбили су да се предају завојевачима у складу са традицијом успостављеном од оснивача династије “Црног Ђорђа” Петровића – Карађорђа, вође херојског устанка Срба против Отоманског царства 1804. године. Из Атине Краљ Петар и његова влада одлазе најпре у Јерусалима затим у Каиро. Коначно, Краљ Петар II са владом прелази у Лондон. Краљ Петар II се оженио 1944. године у Лондону принцем Александром од Грчке и Данске, кћерком Њ.К.В. грчког Краља Александра и Аспазие Манос.

Краљица Александра је 17. јула 1945. у лондонском хотелу Клеридис (Claridges) у којем су становали, родила сина – Њ.К.В. Престононаследника Југославије Александра. Да би Наследник престола био рођен на југословенском тлу, британска влада је, по инструкцијама председника владе Винстона Черчила, прогласила хотелски апартман број 212 југословенском територијом. Крштење Престононаследника извршио је у Вестминстерској опатији Његова Светост Патријарх Гаврило, а кумови су били Краљ Џорџ VI и његова кћерка, тадашња Принцеза Елизабета, сада Њено Величанство Краљица Елизабета II.

По завршетку рата, комунистички режим који је узурпирао власт у Београду незаконито је спречио Краља Петра II да се врати у своју домовину. Њ.К.В. Краљ Петар није никада абдицирао. Године 1947. комунистичка власт је одузела држављанство и конфисковала имовину Краљевској Породици. Краљ и Краљица живели су у изгнанству у више земаља (САД, Француска, Италија и Енглеска).

Њ.К.В. Престононаследник Александар школовао се у Тринити школи (Њујорк, САД), Мари Жозеу (Marie-José), Швајцарска, Ле Розеју (Le Rosey), Швајцарска, Војној академији Калвер (Culver Military Academy), Индијана, САД, Гордонстон (Gordonstoun School), Шкотска и Милфилду (Millfield), Енглеска. Потом је ступио у Краљевску војну академију Велике Британије. Од 1966. године, као официр британске војске у којој је напредовао до чина капетана, служио је у 16./5. пуку Краљевских Копљаника на Блиском Истоку, у Италији, Западној Немачкој и Северној Ирској. Пошто је напустио војну службу 1972. године, Престононаследник Александар, који говори неколико језика, посветио се међународној пословној каријери.

Иако је Краљ Петар II умро након дуге болести 1970. године, Престононаследник је одлучио да у том тренутку не користи титулу Краља за коју је веровао да не представља много док је у егзилу. У исто време, јасно је ставио до знања да се не одриче титуле нити династичких права на трон.

Године 1991. Престононаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В. Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Наследника Петра, Њ.К.В. Принца

Филипа и Њ.К.В. Принца Александра допутовао је у Србију. Том приликом одушевљено су их поздравиле стотине хиљада људи који у Престолонаследнику виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне парламентарне монархије. Пре револуционарних промена 5. октобра 2000, Престолонаследник је посетио Србију 1992, 1995. и 2000. године. Он је такође посетио Црну Гору и Косово и Метохију 1999. године, а Босну и поново Црну Гору 2000. године. Престолонаследник са породицом живи у Краљевском двору у Београду од јула 2001. године.

Као убеђени борац за демократију и људска права, Његово Краљевско Височанство је одлучио 1989. године да се веома активно придружи борби свог народа да се ослободи наслеђа деценија диктатуре и ауторитарних режима. Престолонаследник Александар имао је састанке и био у сталном контакту са демократском опозицијом и демократски оријентисаним људима широм бивше Југославије. У новембру 1999. године Престолонаследник је сазвао у Будимпешти велику конференцију демократске опозиције.

После Будимпеште, уследио је састанак у Бања Луци у јануару 2000. године. У априлу исте године Престолонаследник је сазвао велики кључни скуп у престоници Грчке, Атине. Ови састанци довели су до убедљиве изборне победе тадашње српске опозиције за септембарским изборима 2000. године. Престолонаследник Александар неуморно доприноси сарадњи и јединству међу демократским политичким странкама у процесу преображаја своје отаџбине у једно истински демократско друштво за све грађане, без обзира на њихово политичко убеђење, вероисповест и етничко порекло.

Престолонаследник много путује, среће се са великим бројем светских лидера, политичара и парламентарца и даје многобројне интервјуе медијима.

Његово Краљевско Височанство венчао се 1972. године у Виламанрике де ла Кондеса (Villamanrique de la Condesa) у Шпанији са Њеним Царским и Краљевским Височанством Принцезом Маријом да Глоријом од Орлеана и Браганце, из бразилског Царског Дома. У том браку рођена су три сина: најстарији – Принц Наследник Петар – рођен 1980. године у Чикагу, у америчкој држави Илиној, и близанци – Принчеви Филип и Александар – 1982. године у Ферфаксу, у америчкој држави Вирџинија. Брак је окончан 1983. године.

Престолонаследник се оженио 1985. године у Лондону Катарином Батис из Атине. Кум на венчању био је Његово Величанство грчки Краљ Константин, а сведок је био Њ. К. В. Томислав Принц Југославије, стриц Престолонаследника Александра. Венчање је обављено у Српској православној цркви у Лондону.

15. маја 2015, декретом председника Републике Франсуске, Његово Краљевско Височанство Престолонаследник Александар одликован је највишим француским одликовањем, орденом Легије части у рангу командира.

Њ.К.В. Престолонаследник Александар воли скијање, једрење, скијање на води, роњење и подводну фотографију. Титулу шампиона британске војске у скијању освојио је 1972. године. У круг Престолонаследниковог интересовања спадају и музика, позориште, информациона технологија и текући догађаји широм света.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Катарина

Њено Краљевско Височанство Принцеза Катарина рођена је у Атини 13. новембра 1943. године, од оца Роберта и мајке Ане Батис. Принцеза Катарина школовала се у Атини и Лозани (Швајцарска). Њ.К.В. је студирала бизнис на Универзитету Денвер у Колораду, и на Универзитету Далас у Тексасу. Принцеза Катарина бавила се неколико година бизнисом у Сједињеним Државама. 2007. године Принцези Катариној је додељено звање почасног доктора наука на Универзитету Шефилд у Великој Британији.

Њено Краљевско Височанство била је претходно удата и има двоје деце: Дејвида и Алисон. Дејвид има сина Александра док Алисон има четворо деце: Аманду, Стефани, Николаса и Мајкла који живе у Сједињеним Државама. Принцеза Катарина је много путовала, а живела је у Аустралији, Африци и Сједињеним Државама.

Принцеза Катарина упознала је Његово Краљевско Височанство Престолонаследника Александра 1984. године у Вашингтону (САД), а венчали су се у Лондону 21. септембра 1985. године. Кум им је био Њ.К.В. грчки Краљ Константин, а стари сват Њ.К.В. Краљевић Томислав, стриц Престолонаследника Александра. Принцеза Катарина веома је активна на пољу хуманитарног рада, нарочито након избијања сукоба на простору некадашње Југославије. Њено Краљевско Височанство помаже посебно деци и старијим лицима, а затим и свима којима је помоћ потребна без обзира на њихово верско или етничко порекло. Принцеза Катарина је покровитељ неколико хуманитарних организација, укључујући хуманитарну организацију “Лајфлајн” (Lifeline Humanitarian Organization), која има канцеларије у Чикагу, Њујорку, Торонту, Лондону и Атини.

Почетком августа 2001 у Београду је основана Фондација Њ.К.В. Принцезе Катарине, са задатком да настави и прошири хуманитарне активности.

Године 1991. Престолонаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В. Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Наследника Петра, Њ.К.В. Принца Филипа и Њ.К.В. Принца Александра допутовао је у Србију. Том приликом одушевљено су их поздравили стотине хиљада људи који у династији Карађорђевић виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне парламентарне монархије.

Пре 5. октобра 2000, Принцеза је такође посетила Србију, Босну, Црну Гору и Косово. 17. јула 2001. године Њихова Краљевска Височанства Престолонаследник Александар, Принцеза Катарина, Принц наследник Петар, Принц Филип и Принц Александар настанили су се у Краљевском Двору у Београду.

Њено Краљевско Височанство говори грчки, енглески, француски и српски језик. Принцеза Катарина воли музику, књижевност и све активности у вези са децом, као и кулинарство и позориште.

Његово Краљевско Височанство Принц Наследник Петар

Њ.К.В. Принц наследник Петар је рођен 5. фебруара 1980 у Чикагу у држави Илиноис. Најстарији је син Њ.К.В. Престолонаследника Александра и Њ.И.К.В. Принцезе Марије да Глорије од Орлеанса и Браганце. Принц Петар је унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В. Краљице Александре. Његов крштени кум је Њ.К.В. Кнез Александар од Југославије, син Њ.К.В. Кнеза Регента Павла од Југославије.

Принц Петар је живео у Чикагу до краја 1981. године, када се преселио са родитељима у Вирџинију где је похађао обданиште Тајсонс Корнер 1983. године. У Лондону, када му је било осам година похађао једно од најцењенијих припремних школа за предшколски узраст.

Принц Петар дипломирао је на Кентерберијској краљевској школи у Енглеској са највишим оценама из уметности, француског и шпанског језика као и десет сертификата средњег образовања (GCSE).

Похађао је и са успехом завршио курс Камбервел колеџа за уметност Института у Лондону. Принц Петар се усавршавао у Европи на пољу дизајна и илустровања углавном у Севиљи и Барселони. У престижној школи дизајна на Роуд Ајленду на Источној обали Сједињених држава усавршавао се годину дана након чега је уследила успешна каријера у Лондону и Њујорку у области графичког дизајна и уметности где је имао прилику да сарађује са бројним познатим брендovima и међународним клијентима. Пасионирано се интересује за развој визуалних концепата кроз сарадњу са креативцима из других области интересовања зарад постизања разноврсности идеја и медија комуникације.

Његово Краљевско Височанство Принц Филип

Његово Краљевско Височанство Принц Филип рођен је у Ферфаксу у Вирџинији, САД, 15. јануара 1982. Он је брат близанац Њ.К.В. Краљевића Александра, и други у реду наслеђа Престола (после Принца Наследника Петра). Син је Њ.К.В. Престолонаследника Александра и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Краљевић Филип је унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В. Краљице Александре. Крштени кумови су му Њ. В. грчки Краљ Константин, Њ. В. шпанска Краљица Софија и Њ. К. В. Војвоткиња од Калабрије.

Њ.К.В. Принц Филип живео је у Вирџинији до 1984. године. Заједно са својим братом близанцем Принцом Александром кренуо је прво у обданиште у Севиљи у Шпанији а затим у Лондону. Са осам година Њ.К.В. Принц Филип је 1990. године постао ученик једне од најбољих основних школа у Лондону. Године 2000. Принц Филип матурирао је на Краљевској Школи у Кантерберију у Енглеској, где је постигао одличне резултате.

Принц Филип је дипломирао на Лондонском Универзитету (UCL) на одсеку за друштвене науке и после тога је радио за Ландсбанки у Лондон Ситију. Завршио је École hôtelière de Lausanne (EHL) у Швајцарској и радио у хотелу Ритз у Лондону. Принц Филип је радио за ИКОС, реномирани глобални хец фонд, на Кипру. Тренутно ради са реномираним глобалним менаџером за управљање активима у Лондону. Принц Филип говори енглески, шпански и француски, и наставља да учи српски језик.

Принц Филип је љубитељ сурфинга, сноубординга, фудбала и вежбања. Године 2010. је истрчао Атински маратон, 2011. Београдски полу-маратон, а 2014. Лондонски маратон. Интересују га сликарство, финансијска тржишта, музика и метеорологија. Пре 5. октобра 2000. године посетио је Србију и Босну. Принц Филип и Краљевска породица настанили су се у Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. године.

Њ.К.В. Принц Филип оженио се Њ.К.В. Принцезом Даницом, кћерком Цилета и Бебе Маринковић, из Београда, 7. октобра 2017. године. Они су добили сина Стефана 25. фебруара 2018. у Београду.

Њено Краљевско Височанство Принцеза Даница

Њено Краљевско Височанство Принцеза Даница венчала се са Његовим Краљевским Височанством Принцем Филипом у Београду 7. октобра 2017. Они су добили сина Стефана 25. фебруара 2018. у Београду.

Принцеза је рођена у Београду 1986. године, а живи у Паризу од 1992. године. Највећи део студија Принцеза Даница завршила је у Паризу где је дипломирала на графичком дизајну на Академији примењених уметности и славистичким студијама на Универзитету Парис-Сорбонне. У Лондону, Принцеза је завршила мастер студије графичког дизајна на колеџу Челзи за уметност и дизајн – Универзитет уметности у Лондону.

Позната под уметничким именом Дана МААР, поред основне професије графичког дизајна,

принцеза Даница креативно се изражава као колажиста. Њен већ препознатљив стил манифестује се кроз колаже које она ствара и активно излаже кроз самосталне и групне изложбе и уметничке сајмове, чиме постаје део културног миљеа Београда и Париза.

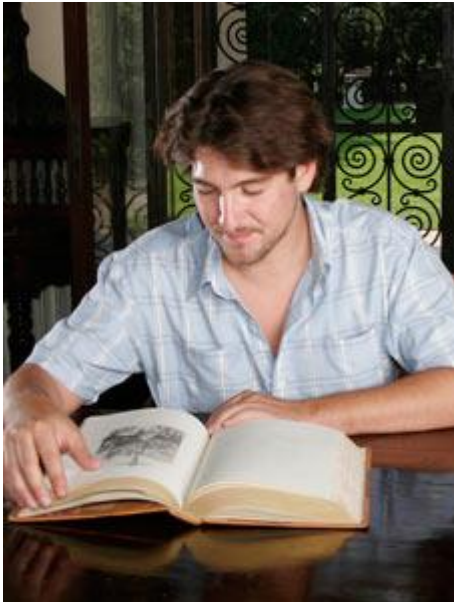
Од бројних самосталних изложби у Београду Њено Краљевско Височанство имала је самосталне изложбе у галеријама у Паризу: Galerie Origines i Galleries Artessepia у оквиру манифестације Carré Rive Gauche, Saint-Germain des Près, 2007. и 2008. године. Њени колажи такође су изложени на Бијеналу савремене уметности у Паризу 2008, 2010. и 2014. Принцеза је члан Удружења ликовних и примењених уметника Србије (УЛУПУДС) у одељењу за дизајн од 2010. године.

Међу бројним оствареним пројектима у оквиру основне професије Њеног Краљевског Височанства, графичког дизајна и визуелних комуникација, њен пројекат „Портрети архитеката – ретроспективна изложба чланова архитектонског одељења УЛУПУДС 1953-2010“, добио је награду БИНА (Међународна недеља архитектуре Београда) за Архитектонски догађај 2010. године, као и награду Мајског салона Удружења ликовних и примењених уметника Србије (УЛУПУДС) 2011. године.

Принцеза Даница говори српски, француски, енглески и шпански језик.

Његово Краљевско Височанство Принц Александар

Његово Краљевско Височанство Принц Александар рођен је у Ферфаксу у Вирџинији, САД, 15. јануара 1982. Он је брат близанац Њ.К.В. Принца Филипа и трећи у реду наслеђа Престола (после Принца Наследника Петра, свог старијег брата, и Њ.К.В. Принца Филипа). Син је Њ.К.В. Принца Престолонаследника Александра од Југославије и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Принц Александар је унук Њ. В. Краља Петра II и Њ. В. Краљице Александре. Крштени кумови су му Њ. В. шпанска краљица Софија, Њ. В. грчки Краљ Константин и Њ. К. В. Војвоткиња од Калабрије.

Принц Александар живео је у Вирџинији до 1984. године. Заједно са својим братом близанцем Филипом прво је кренуо у обданиште у Севиљи,

Шпанија, а затим у Лондону, а са осам година постао је ученик једне од најбољих основних школа у британској престоници.

У јуну 2000. године Принц Александар матурирао је на Краљевској школи у Кантерберију у Енглеској, са најбољим оценама на предметима шпански, француски и јавна управа и политика, као и са десет сертификата средњег образовања (GCSE). Студирао је на Универзитету Сан Франциско (USF) где је дипломирао на катедри за комуникације, одсеку за односе са јавношћу и новинарство. Принц Александар завршио је мастер студије на америчком универзитету из области адвертајзинга. Тренутно ради у области интернет издаваштва у Калифорнији.

Принц Александар је љубитељ уметности, фотографије, музике, француског филма; интересују га актуелна збивања, а ужива у сурфингу, скијању на дасци, роњењу, музејима, кухињи, књижевности, тенису, кошарци и фудбалу. Говори енглески, шпански и француски, и наставља да учи српски језик.

Пре 5. октобра 2000. Принц Александар посетио је Србију 1991. године и Босну 2000. године. Принц Александар и Краљевска породица настанили су се у Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. Путовао је по Европи и САД, а посетио је и Блиски Исток, Југоисточну Азију, Средњу и Јужну Америку.

Поредак линије наслеђивања

Поредак наслеђивања

После Њ.К.В. Престолонаследника Александра II
(сина Њ.В. Краља Петра II)

Њ.К.В. Принц Наследник Петар, син Њ.К.В. Престолонаследника
Александра II 1980-

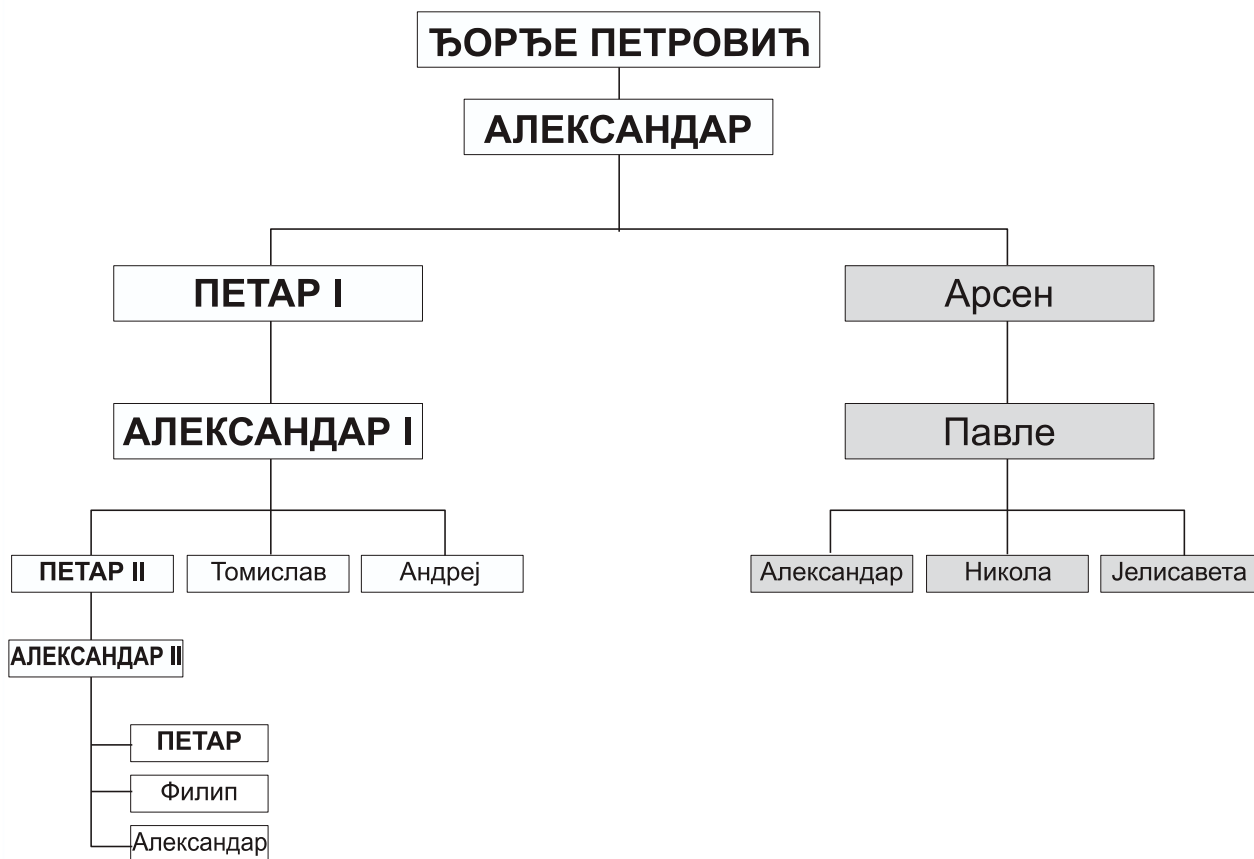
Њ.К.В. Краљевић Филип (близанац), син Њ.К.В. Престолонаследника
Александра II 1982-

Њ.К.В. Краљевић Александар (близанац), син Њ.К.В.
Престолонаследника Александра II 1982-

4. Њ.К.В. Принц Никола, син Њ.К.В. Принца Томислава 1958-
5. Њ.К.В. Принц Ђорђе, син Њ.К.В. Принца Томислава 1984-
6. Њ.К.В. Принц Михајло, син Њ.К.В. Принца Томислава 1985-
7. Њ.К.В. Принц Владимир, син Њ.К.В. Принца Андреја 1964-
8. Њ.К.В. Принц Димитрије, син Њ.К.В. Принца Андреја 1965-

Породично стабло Краљевске Породице

Историја Династије

Династија Карађорђевић стара је два века. Године 1804. имућни српски домаћин и вођа Ђорђе Петровић, касније познат као Карађорђе, подигао је Србе на устанак против Отоманске империје која је Балкан држала под својим јармом.

Први српски устанак био је успешан. Карађорђе је оформио владу у Београду и године 1811. проглашен је за наследног владара.

Године 1813. Турци су се вратили у Београд, а Карађорђе се повукао у Аустрију. Његов син, Кнез Александар, вратио се у 1842. године Србију као владар, али је 1858. године морао да напусти престо.

XX век

Године 1903. Скупштина је одлучила да Принц Петар Карађорђевић, Карађорђев унук - ступи на престо. Са Краљем Петром I у Србији је почела ера демократије и либералног управљања земљом. Сам Краљ је већ раније превео на српски језик есеј Џона Стјуарта Мила "О слободи".

Иако су балкански ратови 1912. и 1913. резултирали територијалним ширењем Србије, незадовољство због аустријске анексије Босне и Херцеговине, која је званично била под Отоманским царством, тињало је у Србији и суседној Хрватској. Жеља јужно-словенских народа за независношћу од Аустрије довела је до атентата на аустријског Престолонаследника Надвојводу Франца Фердинанда 1914. године у Сарајеву, што је послужило као повод за избијање Првог Светског рата.

Период после Првог светског рата

Пред крај рата 1918. представници три јужнословенска народа прогласила су сопственом вољом нову Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца под круном Петра I. Његово Величанство Краљ Петар I због лошег здравственог стања повукао се још 1914, а своја овлашћења је делимично пренео на Његово Краљевско Височанство Престолонаследника Александра.

Син Краља Петра I, Александар I постао је краљ. Краљ Александар I који је од 1914. вршио дужност Принца Регента уместо болесног оца, прославио се у народу као учесник Балканских ратова и главнокомандујући Српске Војске у I Светском рату. Године 1922. оженио се румунском Принцезом Маријом. Имали су три сина: Престолонаследника Петра и Краљевиће Томислава и Андреја.

Нова краљевина суочила се са многим проблемима. Суседне државе желеле су делове њене територије, а етничка трвења Срба и Хрвата отела су се контроли. Године 1929. постало је јасно да Краљ нема другог избора него да наметне непосредну владавину Круне.

Краљ Александар I је то учинио невољно, обећававши да ће у преименованој Краљевини Југославији обновити демократију када се постигне национално јединство и искорени корупција државног апарата, што је и извршио 1932. године.

Године 1934. Краља је у Марсеју убио македонски терориста који је радио за хрватске екстремисте, уз мађарску и италијанску подршку. У нападу је погинуо и француски министар спољних послова господин Луј Барту.

Син краља Александра И, Престолонаследник Петар, имао је само 11 година када му је отац убијен, а он постао Краљ Петар II. Додељена су му три регента. Један од регената постао је и његов стриц, Кнез Павле Карађорђевић.

Други светски рат – незаконита комунистичка аболиција монархије

До 1941. године готово сви југословенски суседи су пали под контролу нациста. Упркос пробританској оријентацији, у тежњи да избегне крвопролиће и војни пораз, Кнез Регент је осећао обавезу да потпише пакт о ненападању са Немачком и Италијом. Убрзо након тога, 27. марта 1941, Кнез Павле и друга два регента, као и Краљевска Влада, свргнути су војним ударом, а млади Краљ Петар II проглашен је пунолетним.

Недељу дана касније Немачка и њени савезници Бугарска, Мађарска и Италија напале су Југославију и војска је била принуђена да капитулира. Краљ Петар II и југословенска влада повукли су се преко Атине, Јерусалима и Каира у Лондон, где су се придружили бројним владама у изгнанству пред нацистичком окупацијом Европе.

Југославија је раскомадана како би се удовољило захтевима Италије, Бугарске, Мађарске, Немачке и ново проглашене марионетске државе Хрватске. Немачка је окупирала Србију, а Италија Далмацију и Црну Гору.

Упркос слому југословенске војске у земљи су оформљена два супарничка покрета отпора. Први је био Краљевска војска у Отаџбини, на челу са генералом Драгољубом (Дражом) Михајловићем, Министром одбране владе у изгнанству. Други је био револуционарни партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз - касније познатији као Тито. Последица је био крвави грађански рат у току рата за ослобођење од стране окупације.

Савезници су најпре подржавали Михајловића и четнички покрет, а онда су се преоријентисали на Тита. Године 1944. у пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у Београд и оформили комунистичку владу. Титова комунистичка влада је 1946. након фарсичног суђења, које је било осуђено у свету стрељала генерала Михајловића и друге краљевске официре.

У новембру 1945. монархија је укинута незаконито, без референдума, а Југославија је преобразена и током више од четири деценије остала тоталитарна једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије. Њиховим Величанствима Краљу Петру II, Краљици Александри и њиховом сину Престолонаследнику Александру (рођеном 17. јула 1945.) одузето је држављанство и сва права од стране комунистичког режима који им је забранио и повратак у земљу. Њ.В. Краљ Петар II никада није абдицирао, а у егзилу је остао до краја живота.

Његово Величанство Краљ Петар II

Његово Величанство Краљ Петар II од Југославије био је прворођени син [Краља Александра I](#) и [Краљице Марије од Југославије](#). Краљ Петар II рођен је у Београду 6. септембра 1923. године, а крштени кум му је био краљ [Џорџ V](#). Његово образовање започело је у Краљевском Двору у Београду, након чега је похађао школу Сандроид у Енглеској, коју је напустио након убиства свог оца 1934. године. Пошто је Краљ Петар II имао 11 година и био малолетан у време атентата на свог оца, формирано је Намесништво састављено од три намесника, међу којима је био и његов стриц, [Принц Павле Карађорђевић](#).

Почетак Другог светског рата 1939. ставио је Краљевину Југославију пред тешку одлуку, да ли да приступи Тројном пакту (Немачка – Италија – Јапан), или да се супротстави неупоредиво снажнијем непријатељу. Одлука Принца Павла да потпише понуђени уговор наишла је на жестоке протесте у земљи, који су 27. марта 1941. довели до кризе владе и државног удара. Престолонаследник Петар проглашен је пунолетним, и одмах преузео овлашћења од Намесништва.

Југословенска војска није могла да се одупре предстојећој инвазији нацистичке Немачке која је уследила, Југославија је била окупирана за 11 дана. Краљ Петар II био је приморан да заједно са владом емигрира, прво у Грчку и Палестину, а затим у Египат. У јуну 1941. стигао је у Енглеску, где је прихваћен као симбол противљења нацизму. За време свог избеглиштва Краљ Петар II је довршио школовање у Кембриџу, након чега се придружио енглеском Краљевском ваздухопловству (РАФ).

Упркос слому југословенске војске у земљи су оформљена два супарничка покрета отпора. Први је био ројалистички на челу са генералом Драгољубом (Дражом) Михајловићем, Министром одбране владе у изгнанству. Други је био комунистички партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз - касније познатији као Тито. Последица је био крвави грађански рат.

Савезници су најпре подржавали Михајловића, а онда су се преоријентисали на Тита. Године 1944. у пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у Београд и оформили комунистичку владу. Наредне године, у новембру, монархија је незаконито, без референдума укинута, а Југославија се преобразила и током више од четири деценије остала тоталитарна једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије.

Краљ Петар II никада није абдицирао. У изгнанству је прво живео у Лондону са својом супругом, грчком и данском принцезом Александром (од 1944. године) и сином Александром, рођеним 1945. године.

Последње године живота провео је у Америци. После дуге и тешке болести умро је у денверској болници 3. новембра 1970, а сахрањен је у цркви Светог Саве у

Либертвилу. Он је једини краљ сахрањен у Сједињеним Америчким Државама. Његови посмртни остаци су 2013. године пренети у Задужбинску Цркву Светог Ђорђа на Опленцу, где данас почивају поред осталих чланова породице Карађорђевић.

Његово Величанство Краљ Александар I

Александар I, југословенски Краљ, други син Краља Петра I и Кнегиње Зорке, рођен је на Цетињу 16. децембра 1888. Кум на крштењу био му је, преко изасланика, руски цар Александар II. Детињство је провео у Црној Гори, а основну школу завршио у Женеви. Даље школовање наставио је у војној школи у Петрограду, а потом у Београду. Након смрти Краља Петра I, он ступа на престо Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Судбински преокрет у животу младог Принца Александра наступио је 1909. када се његов старији брат, Принц Ђорђе одрекао права наследства престола. Као Престолонаследник, Принц Александар је приступио реорганизацији војске, припремајући је за коначан обрачун са Отоманским Царством.

У Првом балканском рату 1912. Престолонаследник Александар је као заповедник Прве армије водио победоносне битке на Куманову и Битољу, а потом 1913. у Другом балканском рату битку на Брегалници. У Првом светском рату био је врховни заповедник српске војске у биткама на Церу и Колубари 1914. кад је српска војска потпуно разбила војску Аустро-Угарске монархије. Године 1915. нападнута од Аустро-Угарске, Немачке и Бугарске, Србија је подлегла у неравноправној борби. Са многим губицима српска војска се, заједно са старим Краљем Петром II и Престолонаследником Александром повукла преко Албаније на острво Крф, где је реорганизована.

Када се Краљ Петар I због болести делимично повукао од владарских послова, Престолонаследник Александар је постао Регент. После опоравка, српска војска је исте године однела велику победу на Солунском фронту, на Кајмакчалану. Завршне операције пробоја Солунског фронта у јесен 1918. српска војска је извршила под врховном командом Регента Александра, са одличним командним кадром у који спадају војводе: Живојин Мишић, Степа Степановић и Петар Бојовић. После војничких, дошли су и државнички успеси. Након одлука српске Народне скупштине и Народног Вијећа у Загребу, Регент Александар је 1. децембра 1918. прогласио уједињење Срба, Хрвата и Словенаца у једну државу.

Овим чином остварени су идеали о уједињењу јужних Словена, за које су се залагали његов отац и деда. После смрти Краља Петра I, 16. августа 1921, Регент Александар је постао Краљ Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Године 1922. оженио се принцезом Маријом од Румуније. У том браку рођена су три сина – Петар, Томислав и Андреј.

На плану унутрашње политике, у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца (СХС) дошло је до озбиљне државне кризе изазване заостреним партијским и међунационалним односима. Због атентата у Народној скупштини и хаотичног стања у земљи Краљ Александар I укида Устав 1929, а затим мења назив државе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у Краљевина Југославија, и уместо наслеђених историјских покрајина, реорганизује државну управу стварајући девет бановина.

Пошто је Краљ проценио да су се политичке прилике у земљи смириле, 1931. је проглашен нови Устав, познат као „Октобарски устав“. Уверен да ће се државна криза трајно решити тек стварањем југословенске нације, Краљ Александар I је покушао да тај циљ оствари спровођењем политике тзв. „интегралног југословенства“, која се показала као неуспешна.

У спољној политици, интензивно је радио на склапању међудржавних одбрамбених савеза усмерених против сила које су тежиле ревизији Версајског система мировних уговора. Његовом заслугом је 1921. створена Мала Антанта (Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, Румунија и Чехословачка). Савез са Француском склопљен је 1927. а 1934. образован је савез између Југославије, Румуније, Турске и Грчке.

Приликом државне посете Француској, у коју је отпутовао да би учврстио одбрамбени савез против нацистичке Немачке, Краљ Александар I убијен је у Марсеју, 9. октобра 1934. заједно са француским министром иностраних послова господином Лујом Бартуом. Његова смрт дубоко је потресла читаву Југославију, а његово тело испратиле су стотина хиљада људи читавим путем до Опленца, где је сахрањен у маузолеју цркве Светог Ђорђа задужбине Краља Петра И. Народна скупштина и Сенат Краљевине Југославије назвали су га Витешки Краљ Александар I Ујединитељ.

Његово Величанство Краљ Петар I

Краљ Петар Први Карађорђевић рођен је као пето дете Кнеза Александра и Кнегиње Персиде (кћерке Војводе Јеврема Ненадовића) на Петровдан, 11. јула 1844. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, а даље школовање је наставио у заводу Венел-Оливије у Женеви. По завршеном школовању септембра 1861. Кнежевић Петар се уписује у париски Колеџ Сен Барб, а 1862. у чувену војну академију у Сен-Сиру коју завршава 1864. године.

У Паризу се бавио фотографијом и сликарством, и усавршавао своје војничко и политичко образовање. Оно му је отворило видике идеја политичког либерализма, парламентаризма, демократије и њених институција. Почетком 1868. са свега 24 године, Кнежевић Петар је у Бечу штампао свој

превод књиге енглеског политичара и филозофа Џона Стјуарта Мила "О слободи", са својим предговором, који ће касније постати његов политички програм.

После убиства Кнеза Михајла у мају 1868. политички кругови блиски династији Обреновић прикључили су новом српском Уставу и одредбу којом се породици Карађорђевић забрањује повратак у отаџбину и одузима сва имовина.

Кнежевић Петар се 1870. придружио Легији странаца француске војске и са њом учествовао у рату између Француске и Пруске, због чега је одликован Орденом Легије части. Године 1875. радио је на организовању и активно учествовао у босанско-херцеговачком устанку. Након неуспеле Тополске буне 1877. водио је живу политичку активност.

У лето 1883. године на Цетињу се оженио Кнегињом Љубицом - Зорком, најстаријом кћерком црногорског Књаза Николе. У том браку рођено је петоро деце, кћерке Јелена и Милена (умрла као дете), и синови Ђорђе (одрекао се права наследства престола 1909.), Александар и Андрија (умро као дете). После краћег боравка у Паризу, породица Карађорђевић преселила се на Цетиње, где је остала следећих десет година. Због лошег материјалног положаја, Кнежевић Петар је 1894. продао кућу у Паризу и настанио се са породицом у Женеви. Његови контакти са људима из Србије, нарочито са вођом радикала Николом Пашићем никада нису престајали.

Током 1897. Кнежевић Петар одлази у Русију, и бива примљен код Цара Николаја II. Три године касније покушао је да се споразуме са Краљем Александром Обреновићем о признавању принчевске титуле и повраћају одузете имовине, али без успеха. Тиме је Кнежевић Петар још више појачао своју политичку активност за

повратак у Србију. Године 1901. настојао је да ступи у ближе односе са Аустро-Угарском, нудећи јој свој политички програм.

У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри завереници убили су Краља Александра Обреновића и Краљицу Драгу. Војска је на своју руку извела државни удар и прогласила Кнежевића Петра Карађорђевића за Краља Србије, што је својим избором потврдила Народна Скупштина 15. јуна. После 45 година Карађорђево потомство поново долази на чело српске државе, чиме почиње нови период у њеном развоју. "Желим да будем прави уставни Краљ Србије" – рекао је Краљ Петар I у свом прогласу током полагања заклетве.

Од самог почетка своје владавине, Краљ Петар I суочио се са озбиљним препрекама. Земља је била растрзана унутрашњом политичком борбом, а Аустро-Угарска, испрва наклоњена новом српском Краљу, постала је убрзо отворени непријатељ Србије, нарочито после кризе изазване анексијом Босне и Херцеговине 1908. године.

Први балкански рат против Турске 1912. и Други – против Бугарске 1913. - окончани су тријумфом српске војске под врховном командом Краља Петра I, и ослобађањем Рашке области, Косова и Метохије и Македоније, и њиховим припајањем Србији.

Услед сталних и тешких напора у Балканским ратовима, здравствено стање Краља Петра I се погоршало, и он је 24. јуна 1914. пренео краљевска овлашћења на свог сина Престолонаследника Александра. Месец дана касније, Аустро-Угарска је објавила рат Србији, чиме је започет Први светски рат. После величанствених победа на Церу и Колубари 1914. након уласка Немачке и Бугарске у рат 1915. српска војска била је принуђена на повлачење и напуштање земље. Албанска голгота оставила је великог трага на здравље остарелог Краља. Он је ипак доживео да дочека коначну победу и ослобођење Србије и стварање нове државе настале уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца.

Умро је 16. августа 1921. у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу. Због својих заслуга у Балканским ратовима и у Првом светском рату у српском народу остао је запамћен као Краљ Петар I Ослободилац.

Његово Светло Височанство Кнез Александар

Кнеза Михајла.

Најмлађи син Карађорђа и Јелене, Александар, рођен је у Тополи 11. октобра 1806. Школовао се у Хотину, у Бесарабији (Русија), под покровитељством руског цара. Оженио се 1830. године Персидом, ћерком војводе Јеврема Ненадовића. Имали су десеторо деце, ћерке Полексију, Клеопатру, Јелену и Јелисавету, и синове Алексија, Светозара (обојица умрли као деца), Ђорђа, Андреја, Петра и Арсена.

Крајем 1839. после султанског фермана о потврди кнежевског достојанства Кнеза Михајла Обреновића, породица Карађорђевић вратила се у Србију. Александар је ступио у службу при главном штабу српске војске, а потом је унапређен у чин поручника и постављен за ађутанта

После политичких сукоба изазваних непоштовањем такозваног “Турског устава” и абдикације Милоша, а затим и Михајла Обреновића, на Народној скупштини одржаној на Врачару 14. септембра 1842, Александар Карађорђевић изабран је за кнеза Србије. Након признавања кнежевске титуле од стране Русије и Турске, Кнез Александар се окренуо реформама и увођењу нових установа, како би се убрзао развој српске државе. Донет је кодекс грађанског права, уведена стајаћа војска, основана тополивица, унапређене су постојеће и основане нове школе, Народна библиотека и Народни музеј.

У Мађарској револуцији против аустријске власти 1848. у Војводини, учествују и чете добровољаца из Србије под командом Стевана Книћанина, које је као помоћ Србима у њиховој борби за аутономију послао Кнез Александар Карађорђевић. Као наставак национално-политичког покрета из 1848. развила се панславистичка идеја о Југословенској Краљевини, која је уз “Начертаније” Илије Гарашанина, четири године раније написан српски политички програм, утицала да основ српске спољне политике постане свест о мисији ослобађања свих јужнословенских народа од аустријске и турске власти.

У унутрашњој политици, Кнез Александар долази у сукоб са члановима Совјета, што кулминира сазивањем Светоандрејске народне скупштине у децембру 1858, која је изнудила његову абдикацију.

После силаска са кнежевског трона, Кнез Александар се повукао на своје имање у близини Темишвара (Румунија). Његов миран живот пореметила је оптужба да је за заверенике у атентату на Кнеза Михајла обезбедио новац и оружје. Осуда за дело које није учинио дубоко га је повредила. Династичке борбе су се још више распламсале, и Кнез Александар тек тада узима активно учешће у њима. У својим изјавама гнушао се помисли на недело које су му приписивали противници, борећи

се свом снагом да на српски престо поново дође један Карађорђевић. Кнез Александар Карађорђевић умро је у Темишвару, 3. маја 1885. Сахрањен је у Бечу, а његови земни остаци пренети су 1912. у маузолеј цркве светог Ђорђа, задужбину Краља Петра I на Опленцу.

Врховни Вожд Карађорђе

Родоначелник династије Карађорђевић, Ђорђе Петровић Карађорђе рођен је 15. новембра 1752. у селу Вишевцу, у лепеничком срезу, за време Отоманске окупације Србије и Балкана. У то време, Срби су чешће користили презимена настала као „очевска“, него породична презимена. Родитељи Ђорђа Петровића били су Петар и Марица Живковић. Ђорђе Петровић оженио се 1786. године Јеленом Јовановић из Маслошева. Из тог брака родило се седморо деце – ћерке Сава, Сара, Полексија и Стаменка, и синови Сима (умро по рођењу), Алекса (умро у 29. години у Кишињеву, Русија) и Александар.

Убрзо по заснивању породице Карађорђе је прешао у Срем, где је као добровољац учествовао у аустријско-турском рату 1787-1791, под командом Радича Петровића. За

исказану храброст добио је Златну медаљу и подофицирски чин.

По повратку у Србију, Карађорђе одлази у хајдуке, у чете Лазара Добрића и Станоја Главаша, а затим и сам постаје вођа устаника. Успостављање ограничене самоуправе у Београдском пашалуку омогућава Карађорђу да се врати земљорадњи и трговини и уреди своје имање у шумадијској варошици Топола.

Релативни мир у Србији престаје 1801. године, завођењем јаничарске страховладе. Српски народ доспева у најтеже стање ропства, понижења и патње, незапамћених од пада под Турке. Јаничарски терор кулминира покољем најугледнијих Срба - сечом кнезова.

Као одговор на покољ и догађаје који су му претходили, преживеле српске вође састале су се на народном збору у Орашцу, на Сретење 14. фебруара 1804. године. Окупљени побуњеници изабрали су Карађорђа Петровића за вођу устанка против дахија. Од тог дана његов живот постаје нераскидиво везан за судбину Првог српског устанка. Он постаје средишња личност и покретачка снага свенародног покрета за национално ослобођење. Он је врховни предвођа, господар и Вожд српски, државотворац, војсковођа и дипломата. После погубљења дахија, устаници се супротстављају султановој војсци. Уследиле су српске победе у биткама на Иванковцу 1805, Мишару и Делиграду 1806. Крајем 1806. године устаници ослобађају Београд, а 1807. године у Србији више није било турских утврђења.

Ове победе, које су се догодиле пред сам почетак руско-турског рата крајем 1806, присиле су Турке на преговоре. „Ичковим миром“, Србија је требало да постане вазална турска кнежевина, али су Карађорђеове амбиције биле пуна независност и

ослобођење свих Срба под турском влашћу. После склапања савеза са Русијом у пролеће 1807. рат против Турске се наставио.

Ослобођена је јужна Србија, а српска војска је продрла у област Рашке и успоставила везу са Црном Гором. После пораза на Чегру, Срби су се повукли на Мораву, настављајући борбе у Тимочној крајини и Подрињу. Упоредо са ослобађем територија, стварана је српска државна управа и учвршћиван је положај Војда. Основани су Правитељствујушчи Совјет, судови, поште, регуларна војска, Велика школа у Београду и основне школе по свим већим местима у Србији. Карађорђеви закони и уставне реформе дају Србији карактер правне државе. Крајем 1808. он је проглашен за наследног српског војда, а Уставном реформом из 1811. учврстио је свој положај вође устаника и државе. Мир није трајао дуго. Због Наполеоновог похода, Русија 1812. потписује мир са Турском и оставља Србију да се сама суочи са неупоредиво бројнијом и боље опремљеном турском војском. После не прихватања Букурештанског мира и пропалих преговора, Турци покрећу велику офанзиву 1813. године. Дугогодишње ратовање је ослабило српску војску и Први српски устанак је угушен у крви.

Карађорђе је са породицом и најистакнутијим војводама прешао у Аустрију, а потом у Бесарабију (Русија). После неуспелог покушаја да убеди руског Цара да уђе у рат против Турске, Карађорђе ступа у контакт са грчком организацијом “Хетерија”, чији је циљ био заједнички устанак Грка, Срба и Бугара и стварање велике балканске државе. Са намером да покрене заједничку борбу, Карађорђе тајно прелази у Србију. По налогу турског везира и Кнеза Милоша, Карађорђе је убијен у Радовањском Лугу код Смедерева, у ноћи између 24. и 25. јула 1817. године. Његово тело почива у маузолеју цркве Светог Ђорђа на Опленцу, задужбини Краља Петра I.

Карађорђева популарност прерасла је временом у легенду и изван граница устаничке Србије. Хришћани су у њему видели божијег изасланика, Срби из Аустрије сматрали су га својим царем који ће их избавити из руку туђинаца, а црногорски митрополит назвао га је ујединитељем српског народа. И за савремену генерацију Срба Карађорђе је синоним народног вође, идол и инспирација.

Краљевски Дворови

Краљевски Дом Југославије и Србије користио је неколико званичних и приватних резиденција у Београду и већим местима Краљевине. У Београду званичне резиденције Краљевског Дома су Градски Дворови (Стари и Нови Двор) и Дедињски Дворови (Краљевски Двор и Бели Двор).

Дедињски Дворови

Краљевски Двор

Краљевски Двор на Дедињу изграђен је у периоду од 1924. до 1929. године, приватним средствима Њ.В. Краља Александра I (деде Њ. К. В. Престолонаследника Александра II). Краљевски Двор био је дом Краља Александра I и Краља Петра II (оца Престолонаследника Александра II). Данас је Краљевски Двор дом Престолонаследника Александра II и његове породице. Пројектанти су били арх. Живојин Николић и руски краљевски академик Николај Краснов. То је палата од белог мермера са Брача (Хрватска) у српско-византијском стилу. Пластична декорација стубова, прозора и довратника на фасади и ентеријеру рађена је у плитком рељефу зооморфне и биљне орнаментике. Дворска капела посвећена Светом Апостолу Андреју Првозваном, који је заштитник и Крсна Слава Краљевског Дома, саграђена је по узору на Милутинову Краљеву цркву у Студеници и цркву манастира Св. Андреја на реци Тресци у Македонији, задужбину средњовековног српског Краља Вукашина. Са Краљевским двором повезана је колонадом камених стубова. Унутрашњост цркве прекривена је фрескама које су радили руски сликари. Око Двора су подигнуте перголе, парковске терасе, базени, павиљон и концертна тераса. Из Двора који је на гребену брда, пружа се величанствен поглед на Дедиње, Кошутњак, Топчидер и Авалу.

Трпезарија

Просторије у приземљу су раскошно опремљене. Каменом поплочани Свечани хол украшен је копијама фресака из Дечана и Сопоћана. Плави салон је опремљен у барокном стилу, а златни салон (Палма ил Векио) у ренесансном, као и Велика Трпезарија. У тим просторијама мраморни стубови носе раскошне касетиране дрвене таванице са бронзаним лустерима. Ове су просторије украшене драгоценим сликама, шкрињама и предметима из краљевске збирке. У истом ренесансном стилу опремљене су и просторије библиотеке и Краљевог кабинета.

Плави салон Краљевског Двора

На првом спрату, око великог хола такође украшеног копијама фресака из Сопоћана, распоређене су приватне просторије, низ апартмана у којима живе Њихова Краљевска Височанства Престолонаследник Александар II, Принцеза Катарина, Принц Наследник Петар и Принчеви Филип и Александар, и који су опремљени у разним стилевима, најчешће Луј ХВИ, Емпир, Наполеон III и Бидермајер. У поткровљу су мањи гостински апартмани и помоћне просторије. У сутерену су репрезентативне просторије опремљене у стилу кремаљског Теремног дворца, са сводовима и зидовима осликаним и декорисаним мотивима из бајке о жар-птици и мотивима из српских народних песама. Отуда и назив највећег салона - Чаробни. Ту се налазе и билијар сала (некада винотека) и биоскопска сала.

Ориентални салон или Соба шапата

Дворски парк уређен је према идејама Едуарда Андреа. Дворски комплекс добио је декоративну ограду са каменим стражарницама. Осим зграда Дворова, ту су и помоћни објекти (гараже, зграде Дворске гарде и пријавнице, коњушнице и топлана). У парку су подигнуте још и "сламната кућа" и базени.

Бели двор

Зграда Белог двора, који се налази у истом комплексу са Краљевским Двором, зидана је по жељи Његовог Величанства Краља Александра И. Бели Двор изграђен је приватним средствима Краља Александра I као резиденција за његове синове Њ.К.В. Престолонаследника Петра (будућег Краља Петра II, оца Њ.К.В. Престолонаследника Александра II), Принца Томислава и Принца Андреја. Краљ Александар је очекивао да ће његовим синовима бити потребан сопствени простор када одрасту, али га је мучко убиство отргло од породице, а судбина његових синова је кренула другим током. Малолетни Краљ Петар II је постао нови господар Краљевског Двора.

Стриц Краља Петра II Принц Регент Павле Карађорђевић надгледао је изградњу Белог Двора. Овај Двор грађен је скоро три године (од 1934. до 1937.) и по завршетку је постао резиденција и уступљен је на коришћење Кнезу-Намеснику са његовом породицом, у очекивању пунолетства Краља Петра II.

Бели двор, свечани хол са галеријом

Бели Двор пројектовао је архитекта Александар Ђорђевић. У приземљу ове класицистичке зграде налази се велики Свечани хол и низ салона опремљених у стилу Луја XV и Луја XVI са венецијанским лустерима. Ту је и Дворска библиотека која је имала око 50.000 књига и свечана трпезарија намештена у стилу Чипендејла. На спрат се стиже степеништем из Свечаног хола, а до пет великих апартмана води галерија над холем. У поткровљу се налазе станови послуге и помоћна библиотека.

Дедињски комплекс Дворова захвата површину од преко 100 хектара, од тога непосредни парк Краљевског Двора заузима 27, а око Белог двора 12 хектара. На комплексу су изграђене и друге зграде укључујући кухиње, гараже, зграде Дворске Гарде, зграда Маршалата и друге. Дворски комплекс поседује више значајних радова чувеног вајара Ивана

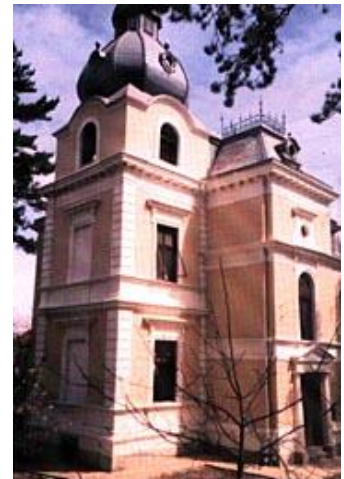
Мештровића и велики број вредних слика светски познатих сликара - Рембранта, Пусена, Бројгела и других, разне украсе и вредан намештај.

Привремени Дворови

**Кућа Крсмановића на
Теразијама**

Услед разарања у I Светском рату, оштећене зграде Градских Дворова нису могле бити коришћене, а поправка је трајала неколико година. Зато су привремено коришћени други објекти. Тако је кућа Крсмановића на Теразијама у Београду била привремена Резиденција Престола-наследника Александра 1918. и 1919. године, и у њој је проглашено уједињење Јужних Словена у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца. Једна друга мања вила испод Топчидерског брда коришћена је као привремена резиденција Краља Петра I, који је у њој и умро 1921. године.

**Вила испод
топчидерског брда**

Градски Дворови

Комплекс Дворова налази се у самом центру Београда. Почетком овог века, комплекс су чиниле зграде Старог Конака (тада Новог), а данашњег Старог Двора. Касније је зграда Старог Конака срушена, а подигнута је зграда Новог Двора. Стари и Нови Двор је између два рата повезивала зграда Маршалата Двора у којој су се налазиле административне просторије, просторије гарде, послуге, гараже и коњушнице. Дворски парк је раније био окружен декоративном оградом од кованог гвожђа, са каменим стражарским кућицама. У њему се налазе неке веома ретке врсте дрвећа.

Стари Двор

**Стари двор, поглед из улице
Краља Милана
(у згради се данас налази
Скупштина Града Београда)**

Резиденција краља Петра I Карађорђевића (у периоду 1903 - 1921) и краља Александра I (1921 - 1922) био је Стари Двор који је подигао краљ Милан Обреновић у периоду 1881 - 1884 (данас је то Скупштина Града). Овај Двор је у духу академизма и са ренесансном декорацијом пројектовао Александар Бугарски. То је веома репрезентативно здање, које су првобитно красиле и две велике куполе са позлаћеним крунама на врху. Међутим како је зграда Старог Двора тешко оштећена у оба Светска рата, данашњи изглед Двора се делимично разликује од првобитног. Неки делови палате су потпуно уништени (на пример Дворска капела) или су измењени до непрепознатљивости (велико степениште, Престона дворана, итд).

У овом Двору је била званична Краљевска Резиденција, али је палата повремено коришћена и у друге сврхе. Тако је овде 1919. и 1920. године заседала Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. У овом Двору су приређивани званични приједи и друге државне функције.

**Комплекс градских дворова пре бомбардовања 1941: лево је
Стари Двор, десно је Нови Двор, а између је објекат Маршалата
Краљевског двора и просторије гарде**

Нови Двор

Оригинални изглед Новог двора (у згради се данас налази Кабинет Председника Републике Србије)

налазиле стамбене просторије, Краљев радни кабинет и ту су Краљ и Краљица примали посете. После убиства Краља у Марсеју 1934, године, у Новом Двору је био привремено смештен Музеј Кнеза Павла.

Нови Двор је грађен у време Балканских ратова и I Светског рата. Пројектант је био Стојан Тителбах, а двор је у рату био тешко оштећен, тако да је морао бити темељно реконструисан, пре него што је званично и започело његово коришћење. Двор је усељен 1922. године, и од тада до 1929. године и довршетка Краљевског Двора на Дедињу у њему се налазила официјелна резиденција Краља Александра I и Краљице Марије. У Двору су се

ОДГОВОРИ НА ЧЕСТО ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА

1. Да ли је српски и југословенски Краљевски Престо упражњен?

Када је преминуо Краљ Петар II, његов једини син, Престолонаследник Александар, постао је нови Краљ. Пренос Краљевства био је моменталан, безуслован и неопозив.

Док је Краљ жив, његов најстарији син је Престолонаследник, без обзира на то да ли је пунолетан или не. У тренутку смрти Престолонаследниковог оца Краља Петра II, Престолонаследник постаје Краљ и старешина Краљевске породице.

Старешинство над Краљевском породицом и функција, као и достојанство Краља спојени су у истој личности. Њ.К.В. Престолонаследник Александар II тренутно не користи званично титулу Краља, али то нема никаквог утицаја на његов положај и права. Положај и право Краља могу се напустити само чином формалне абдикације, у ком случају дотадашњи Престолонаследник аутоматски постаје нови Краљ.

2. Како се код нас наслеђује Краљевски Престо (у Србији)?

Наслеђе се преноси у мушкој примогенитури, што значи од оца на најстаријег сина, све док постоји директна линија наслеђивања. Ако се директна линија прекине, начело примогенитуре се поново успоставља по старешинству првородства међу браћом последњег Монарха.

То значи да редослед рођења деце Монарха условљава редослед њиховог права на наслеђе престола и да по том начелу не постоји компонента избора нити аутономне воље. У случају формалне абдикације било ког члана Краљевске породице на његово место у редоследу наслеђивања, то место аутоматски припада следећем члану Краљевске породице по старешинству првородства.

Изузетно, ово се правило може и другачије уредити вољом Монарха који нема директног потомства.

У Краљевској породици Србије, по стању месеца октобра 2007. године, редослед наслеђивања је следећи: Монарх (Александар II)

Монарх (Александар II) (17. јули 1945. године)

1. Њ.К.В. Принц Наследник Петар (5. фебруар 1980. године)
2. Њ.К.В. Принц Филип (15. јануар 1982. године)
3. Њ.К.В. Принц Александар (15. јануар 1982. године)
4. Њ.К.В. Принц Никола
5. Њ.К.В. Принц Ђорђе
6. Њ.К.В. Принц Михаило
7. Њ.К.В. Принц Владимир
8. Њ.К.В. Принц Димитрије

3. Ко данас сачињава Краљевски Дом Србије и Југославије?

Краљевска породица Карађорђевић има своју Старију линију која произилази директно од Карађорђа преко његовог сина Кнеза Александра, унука Краља Петра I, праунука Краља Александра I, чукунунука Краља Петра II и чукун-чукунунука, садашњег старешине Краљевске породице, Александра II.

Старија линија такође укључује све директне потомке било ког Краља из породице Карађорђевић, што се у овом тренутку односи на директне потомке Краља Александра I и Краља Петра II. Старија линија Краљевске породице данас се грана на три стране. Грану блаженопочившег Краља Петра II која је владајућа и данас је представљају Њ.К.В. Престолонаследник Александар II, његови синови Принчеви Петар, Филип и Александар и његова супруга Принцеза Катарина.

Грану блаженопочившег Краљевића Томислава представљају његови синови Принц Никола са својом супругом Принцезом Љиљаном и кћерком Принцезом Маријом, Принчеви Ђорђе и Михајло, кћерка Принцеза Катарина (г-ђа Дезмонда де Силве) и Принцеза удова Линда. Грану блаженопочившег Краљевића Андреја представљају његови синови Принц Владимир са својом супругом Принцезом Бригитом, Принц Димитрије и кћерке Принцезе Татјана и Лавинија, као и његова Принцеза удова Ева Марија.

Старешина гране блаженопочившег Краљевића Томислава је Њ.К.В. Принц Никола. Старешина гране блаженопочившег Краљевића Андреја је Њ.К.В. Принц Владимир.

Млађа линија Краљевске породице Карађорђевић, која нема никаквих наследних права, потиче од Карађорђа, а наставља се преко његовог сина Кнеза Александра и његовог сина Кнеза Арсена и унука Кнеза Павла, до праунука Кнеза Александра. Ту линију данас представља Њ.К.В. Кнез Александар са својом супругом Кнегињом Барбаром, његови синови Кнежеви Димитрије, Михаило, Сергије, Душан, његова кћерка Јелена, као и његова сестра Кнегиња Јелисавета (г-ђа Мануел Уљоа).

4. Какве обавезе има Старешина Дома према члановима, а какве чланови према Старешини?

Старешина Краљевске породице Престолонаследник Александар, неспорни је ауторитет за чланове Краљевске породице и њихов укупан статус у Краљевској породици произилази из његове воље. Старешина Краљевске породице Престолонаследник Александар је заштитник чланова породице, а они су дужни да поштују његов положај и одлуке. Односи у Краљевској породици регулишу се породичним Правилником за чланове породице који прописује Монарх. Част Старешине породице, част је читаве Краљевске породице, престола и Круне.

Огрешење о част Старешине Краљевске породице равно је огрешењу о Краљевску породицу, престо и Круну. У случају теших огрешења о част Краљевске породице, Старешина може да донесе одлуку о суспензији титуле и ранга члана Краљевске породице, укључиво и искључење из састава Краљевске породице. Таква одлука обавезује читаву Краљевску породицу, све до окончања процедуре предвиђене Правилником.

Важност и примена Правилника не зависе од фактичке власти Краља. Старешина Краљевске породице је Престолонаследник Александар. Он је извор легитимитета свих чланова породице. Без Старешине не постоји ни Краљевска породица, нити њени чланови могу имати привилегију ранга и титуле сами по себи.

5. Ко има право на ранг и титулу?

Сваки члан Краљевске породице може имати титулу и ранг. Под титулом се подразумева квалификација "Краљевско Височанство" која по досадашњој пракси припада сваком члану Краљевске породице. Ранг је назив који одлуком Старешине и одредбама Правилника припада појединим члановима Краљевске породице, било по основу рођења, било по основу воље Старешине Краљевске породице.

По Правилнику, сви синови Монарха су Принчеви (или Краљевићи), а сви остали чланови Краљевске породице, Кнежеви и Кнегиње. Међутим, како је последња верзија Правилника донета још 1930. године када је број чланова Краљевске породице био много мањи, постојећа пракса коју примењује Круна нешто је другачија. Тако се синови Старешине ослобљавају као Принчеви, наследник Круне је Принц-Наследник (или Краљевић-Наследник), а сви припадници Старије линије Краљевске породице имају ранг Принца или Принцезе. Припадници Млађе линије имају право на ранг Кнеза и Кнегиње.

Женски потомци чланова Краљевске породице имају право на титулу и ранг по основу чланства у Краљевској породици само до удаје. После тога, пракса је да Старешина Краљевске породице одобри личну титулу и ранг женским потомцима Краљевске породице, али без права преноса на супруга или потомство.

6. Да ли су српски и југословенски владари крунисани?

Пракса је била различита. Српски владари су по правилу били миропомазани (изузетак је Књаз Милан Обреновић II, који је био већ тешко оболео када је ступио на Престо), али је само Краљ Петар I и крунисан и миропомазан. Краљеви Александар I и Петар II нису ни крунисани ни миропомазани. Чин миропомазања је Света тајна, док је чин крунисања ритуал.

Краљевски знаци, или регалије, начињени су за крунисање Краља Петра I године 1904. и налазе се у Историјском музеју Србије у Београду. Ту спадају краљевска круна, скиптар, шар и краљевска порфира (огртач постављен хермелином).

7. Да ли постојање Намесника значи да не постоји Краљ?

Намесници управљају у име Краља, а не уместо Краља. Привилегије које поседује Краљева личност не могу се пренети на Намеснике, као ни прерогативи Круне.

Посебне привилегије Намесника ни на који начин не нарушавају нити замењују привилегије Краља. Сходно томе, постојање Намесништва не значи упражњеност Престола.

8. Да ли је Краљ Петар II абдицирао?

Краљ Петар није никада абдицирао. Акт о абдикацији је формални чин, који мора постојати у писменој форми и бити прописно посведочен и оверен.

Ступањем на снагу акта о абдикацији Краља, по правилу, Престолонаследник моментално преузима функцију и власт Краља.

9. Постоје ли живи директни потомци других националних владарских породица у Србији и Југославији?

У Србији нема живих директних потомака других националних владарских породица. Њ.К.В. Александар II по вишеструкој линији индиректно вуче порекло од преднемањих српских жупана, као и од раних Немањиха (од Стефана Немање до Краља Драгутина) и раних босанских Котроманића.

Црногорски владарски род Петровића - Његоша има директно потомство у личности Принца Николе Петровића - Његоша и његовој деци Принцу Борису и Принцези Алтинај, а по женској линији у постојећим генерацијама Карађорђевића.

10. Шта су Саветодавна Тела Круне?

По Оснивачком акту од 15. фебруара 1992. године, саветодавна тела Круне су: Крунско веће, Крунски савет и Крунски кабинет (основан касније). Крунско веће је уже тело са највише десет чланова (не рачунајући чланове Краљевске породице) који се именују од стране Круне на неодређено време. Крунско веће се бави дневним пословима Круне.

Крунски савет је шире тело са највише 30 чланова, које Круна именује са доживотним мандатом. Ово се тело бави стратешким питањима од највећег значаја за судбину народа, државе и Круне. Чланове Савета Круна именује са листе кандидата коју предлаже сам Савет. Круна може, по потреби, извршити именовање ин пецторе, што значи да је именовање извршено у дискрецији и за њега знају само Круна и лице које је именовано на такав начин. У изузетном случају, Круна може сазвати заједничку седницу свих саветодавних тела која се тада трансформишу у Крунски сабор.

Саветодавним телима Круне председава Круна, која за послове координирања именује Канцелара, или послове Канцелара делегира неком од чланова Крунског већа. Круну отелотворује Старешина Краљевске породице.

Чланови Крунског већа су Њ.К.В. Принц Наследник Петар, Њ.К.В. Принц Филип, Њ.К.В. Принц Александар, Драгомир Ацовић, Ђурђе Нинковић, Бранко Терзић и Душан Бабац.

Чланови Крунског савета су академик Матија Бећковић, проф. др Мирослав Гашић, проф. др Драгољуб Кавран, академик Душан Ковачевић, Предраг Марковић, проф. др Никола Моравчевић, проф. др Павле Николић, др Милан Париводић, академик Слободан Перовић, проф. др Богољуб Шијаковић, академик Милосав Тешић, проф. др Коста Чавошки, проф. Слободан Марковић, проф. Чедомир Антић, Ђорђе

Ђуришић, Владан Вукосављевић, Зоран Живановић, Емир Кустурица, Дарко Спасић, Бојан Суђић, Владан Живуловић.

Чланови Крунског кабинета су Љубодраг Грујић, Мирко Петровић, Владимир Гајић и Драгослав Мицић.

11. Да ли је после 1970. Круна додељивала било какве титуле?

Не, после смрти блаженопочившег Краља Петра II, ниједна титула није била додељена било коме.

Само су три сина Њ.К.В. Престолонаследника Александра II (Принц Петар, Принц Филип и Принц Александар) рођени са титулама. Штавише, Круна је прихватила да женски чланови Краљевског Дома који су рођени са титулама Принцеза, могу да наставе да користе своје титуле чак и после склапања брака, а такође и у случају развода брака. Ова почаст је личне природе и не може бити пренета ни на њихове супруге, нити на њихово потомство.

Пошто је Круна једини извор свих почести Краљевског Дома, ниједна титула нема ваљаност уколико није одобрена од стране Старешине Дома.

12. Да ли је могуће изнети или отуђити било које предмете из Дворова на Краљевском имању на Дедињу?

Сви предмете из Дворова на Краљевском имању на Дедињу потпуно су заштићени постојећим законима, и не могу бити изнети без сагласности између Владе Србије и Њ.К.В. Престолонаследника Александра II.

Пре него што се Њ.К.В. Престолонаследник Александар II уселио у кућу својих предака, направљен је потпун инвентар Дворова и потписан од опуномоћених представника Савезне Владе и Круне.

Сви предмети такође су снимљени видео камером и фотографисани, а сва евиденција достављена у три примерка Савезној Влади, Круни и Народном Музеју.

13. Да ли ће уметнички предмети из две Дедињске палате бити рестаурисани?

Пројекат рестаурације и конзервације припрема се у тесној сарадњи са Министарством културе Републике Србије, Народним Музејом, Народном Библиотеком и Музејом примењених уметности, и биће спроведен на начин и у облику који предложи ове националне установе највишег ауторитета и највећег угледа.

14. Зашто је гроб бивше Титове љубавнице још увек на Краљевском имању?

Госпођица Даворјанка Пауновић (1921-1946) сахрањена је 1946. у близини Белог Двора, њена судбина је била трагична.

15. Ко је изградио Краљевске Дворове на Дедињу?

Краљевски Двор на Дедињу изградио је Њ.В. Краљ Александар I, деда Њ.К.В. Престолонаследника Александра II. Служио је као породична кућа, а Краљевски пар, заједно са својим најстаријим сином (будућим краљем Петром II) преселио се у њега из Новог Двора у Београду, који је до тада служио као приватна резиденција Краља. Њ.В. Краљ Александар је 1933. године декретом одредио да Нови Двор у Београду (тренутно коришћен као званична резиденција председника Србије) у будуће служи као Народни музеј, а Двор је преуређен у складу са тим.

Њ.В. Краљ Александар I је 1934. године започео изградњу новог здања које ће касније носити назив Бели Двор, чија је намена била да служи као приватна резиденција за његова три сина, Престолонаследника Петра, Принца Томислава и Принца Андреју. Изградња је настављена након атентата на Краља Александра I у Марсеју и довршена 1936. године.

По завршетку изградње, Бели Двор је од 1936. до 1941. привремено дат на коришћење Њ.К.В. Кнезу Павлу као првом међу три Намесника у Краљевини, а до пунолетства Њ.В. Краља Петра II. Нови београдски Двор, који је у то време већ био дом Народног музеја, добио је 1936. ново име, Музеј Кнеза Павла.

16. Какав је имовински статус Краљевских Дворова на Дедињу?

Имовински статус Краљевског Двора и Белог Двора у Београду је следећи:

У време док је Његово Величанство Краљ Петар II још увек био малолетан, и за време владавине Намесништва Њ.К.В. Кнеза Павла, др Раденка Станковића и др Иве Перовића, Окружни суд Града Београда, који је био надлежан за оставинску расправу иза блаженопочившег Краља Александра I издао је 27. октобра 1938. решење бр.о.428/34, којим се одређује укупна непокретна и покретна имовина Краља Александра I, описана детаљно у горе поменутом решењу Београдског Окружног суда.

Решење наводи у тачкама 1-7 сву непокретну имовину на Дедињу, наводећи бројеве парцела из земљишних књига, укључујући Двор са околним земљиштем и шумом, као и зграду Белог Двора са пратећим објектима.

Горе поменути решењем Окружног суда Града Београда проглашени су за наследнике целокупне приватне, непокретне и покретне имовине блаженопочившег Краља Александра I Ујединитеља његови малолетни синови: Њ.В. Краљ Петар II, Њ.К.В. Краљевић Томислав и Њ.К.В. Краљевић Андреј у једнаким деловима.

Ово решење постало је правоснажно 4. марта 1939. Сва ова имовина, као и остала имовина Краљевске Породице конфискована је на основу декрета Председништва президијума народне скупштине ФНРЈ пов. бр. 1433 од 2. августа 1947. који у тачки 6, члан А наводи да су "Двор на Дедињу и Бели Двор регистровани у земљишним књигама Града Београда бр. 7 на име Петра, Томислава и Андреја Карађорђевића, изводи из земљишних књига бр. 82, 86 и 89 за 9 парцела".

Горе наведени декрет стављен је ван снаге Законом о Стављању ван снаге декрета о конфискацији имовине и одузимању држављанства Породици Карађорђевић из 2001. Овај закон одредио је да ће услове за повраћај конфисковане имовине бити одређени посебним законом.

Овакво стање остало је непромењено до данас.

17. Шта је истина о припадништву појединих чланова Краљевског Дома тајним друштвима?

Тешко је рећи јесу ли и који су од бројних чланова Краљевског Дома садашњи (или бивши) припадници неког од стотина тајних удружења која су у процвату. У духу Породичних Правила, свако такво чланство подлеже санкцијама Старешине Дома, али никакав сличан захтев никад није примљен нити одобрен.

Будући да се ово питање и контроверзе обично односе на масонску организацију и Ред Соломоновог храма, важно је знати да Престолонаследник Александар II није, нити је икада био члан било које масонске ложе као ни било које од бројних организација и секти које се прокламују као наследници историјског Реда Соломоновог Храма.